

феномен трансформується: з одного боку, він стає зброєю гібридної війни для дегуманізації ворога, а з іншого — виконує специфічну консолідаційну функцію завдяки появі експресивних неолексем (наприклад, «орки», «рашисти»), які допомагають населенню підтримувати моральний дух. Оскільки навіть початкові прояви лінгвістичної агресії здатні перерости у фізичне насильство, протидія цьому виклику потребує негайного комплексного реагування через правове регулювання, освітні програми та формування культури толерантного спілкування.

### **Список використаних джерел**

1. Антіпова О. П. (2020). Феномен мови ворожнечі в умовах сучасного інформаційного простору. *Proceedings of the Kyiv Aviation Institute. Series: Philosophy. Cultural*, 2020. 31(1). 148–152. <https://doi.org/10.18372/2412-2157.31.14844>
2. Мацюк Г. Розвиток теорії соціолінгвістики: формування змісту поняття «мова ворожнечі» як форми дискурсивної дискримінації. *Studia Ucrainica Varsoviensia : Uniwersytet Warszawski Katedra Ukrainistyki*. Warszawa, 2015. № 3. S. 111–123.
3. Allport G. W. *The Nature of Prejudice*. Cambridge, MA: Addison-Wesley. Cambridge, Massachusetts, 1954. 537 p.

**Лопутько Олена Анатоліївна,**  
професор кафедри мовної підготовки,  
кандидат педагогічних наук, доцент,  
Національна академія внутрішніх справ

**Драмарецька Лариса Борисівна,**  
старший викладач кафедри мовної  
підготовки, Національна академія  
внутрішніх справ

### **ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНИХ ВЗВОДІВ НА ГРУПИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ»**

У сучасних умовах трансформації системи вищої освіти України, інтеграції держави до європейського та світового

безпекового простору, а також посилення міжнародного співробітництва у сфері правоохоронної діяльності особливого значення набуває проблема якісної мовної підготовки майбутніх фахівців сектору безпеки і правопорядку. Сьогодні іноземна мова, передусім англійська, перестає бути виключно загальноосвітнім компонентом і дедалі більше постає як необхідний інструмент професійної комунікації, міждержавної взаємодії, доступу до міжнародних стандартів безпеки, участі у спільних програмах, тренінгах, стажуваннях, миротворчих місіях та професійних обмінах. Саме тому в системі підготовки майбутніх правоохоронців навчальна дисципліна «Іноземна мова професійного спрямування» набуває стратегічного значення, оскільки забезпечує формування іншомовної комунікативної компетентності як складової професійної готовності.

На сучасному етапі державотворення законодавча та нормативно-правова база України чітко засвідчує тенденцію до посилення ролі англійської мови як одного з ключових інструментів професійного розвитку державних службовців, зокрема працівників системи Міністерства внутрішніх справ та Національної поліції України. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність удосконалення організаційних моделей викладання іноземної мови у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. Одним із найбільш ефективних механізмів такого вдосконалення є розподіл навчальних взводів на окремі навчальні групи чисельністю від 10 до 15 осіб, що дозволяє значно підвищити ефективність освітнього процесу, реалізувати принцип індивідуалізації навчання, забезпечити інтенсивну мовленнєву практику та створити умови для формування професійно орієнтованих мовних компетентностей.

Розподіл навчальних взводів на групи під час вивчення дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» є педагогічно обґрунтованим, нормативно забезпеченим, методично доцільним і стратегічно важливим рішенням, яке відповідає сучасним викликам професійної освіти, державній мовній політиці та міжнародним стандартам підготовки кадрів.

Передусім необхідність такого підходу зумовлюється чинною законодавчою базою. Закон України № 9432 «Про застосування англійської мови в Україні» визначає англійську мову як одну з ключових компетентностей для представників низки державних професій, зокрема посадових осіб сектору безпеки. Цей нормативний акт фактично закріплює стратегічний курс держави на системне

підвищення рівня володіння англійською мовою серед осіб, які виконують функції державного управління, правопорядку та міжнародної взаємодії. Таким чином, іншомовна підготовка курсантів закладів вищої освіти системи МВС має здійснюватися не формально, а як цілеспрямований процес досягнення конкретних мовних результатів, що можливо лише за умов оптимальної організації освітнього процесу.

Не менш важливим є положення постанови Кабінету Міністрів України № 425 від 01.04.2026 «Про встановлення вимог щодо рівня володіння англійською мовою особами, які претендують на зайняття окремих посад», яка передбачає конкретні рівневі показники володіння англійською мовою для представників певних професійних категорій. Для значної частини посад у системі Національної поліції встановлено вимогу не нижче рівня A2, тоді як для посад, пов'язаних із міжнародним співробітництвом, аналітичною діяльністю, міждержавними програмами чи участю у міжнародних місіях, визначено рівень B2. Такий підхід суттєво підвищує значення якісної мовної освіти ще на етапі первинної професійної підготовки.

Особливої актуальності питання набуває у зв'язку з реальним рівнем підготовки вступників. Аналіз результатів вхідного тестування курсантів за 2023–2024 та 2024–2025 навчальні роки свідчить про наявність суттєвих прогалин у базовій іншомовній підготовці більшості здобувачів освіти. За статистичними показниками, близько 70–75 % першокурсників демонструють недостатній рівень знань з іноземної мови та сформованості навичок іншомовної комунікації загалом. Така ситуація є наслідком освітніх втрат, нерівномірності шкільної підготовки, різного доступу до якісної мовної освіти та загального зниження рівня практичного володіння мовою. У великих навчальних взводах викладач об'єктивно не має можливості приділити належну увагу кожному курсанту, здійснити корекцію індивідуальних прогалин чи забезпечити достатню кількість мовленнєвої практики. Саме тому поділ на малі групи є необхідною умовою ефективної компенсації освітніх втрат і досягнення визначених програмних результатів.

Практика закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання підтверджує доцільність такого підходу. У провідних закладах системи МВС України — Донецькому державному університеті внутрішніх справ, Одеському державному університеті внутрішніх справ, Львівському державному університеті внутрішніх

справ та інших — поділ курсантів на групи під час вивчення іноземної мови вже давно став сталою організаційною практикою. Це дозволяє реалізовувати комунікативно-діяльнісний підхід, проводити інтерактивні заняття, моделювати професійні ситуації, організовувати рольові вправи, дискусії, ситуативні тренінги та забезпечувати ефективне формування мовленнєвої компетентності.

З педагогічної точки зору малі групи створюють оптимальні умови для реалізації принципів особистісно орієнтованого навчання, диференціації та індивідуалізації. У групі з 10–15 осіб значно збільшується частка активного мовлення кожного здобувача освіти, підвищується можливість постійного зворотного зв'язку, оперативного виправлення помилок, формувального оцінювання та адаптації навчальних матеріалів до рівня конкретної аудиторії. Крім того, саме така чисельність групи є найбільш ефективною для викладання професійно орієнтованої іноземної мови, де важливо не лише засвоєння мовної системи, а й формування навичок використання мови у професійних ситуаціях: під час опитування, міжнародної співпраці, роботи з документацією, участі у спільних заходах тощо.

Відповідність такого підходу стратегічним документам у сфері освіти також є очевидною. Концепція розвитку англійської мови в університетах передбачає необхідність підвищення якості мовної освіти, модернізацію методик викладання та створення умов для практичного застосування мовних навичок. Аналогічні положення підтримуються під час міжвідомчих робочих зустрічей у межах реалізації Дорожньої карти з удосконалення мовної підготовки у закладах освіти системи МВС України.

Нормативно-організаційною підставою для впровадження поділу на групи є наказ Міністерства освіти і науки України від 07.08.2002 № 450, який передбачає можливість відповідного планування практичних занять за рішенням Вченої ради закладу освіти. Це означає, що впровадження такої практики є не лише педагогічно виправданим, а й юридично можливим у межах чинного законодавства.

Міжнародні методичні рекомендації також однозначно підтверджують ефективність контрольованої чисельності груп. Дослідження British Council Ukraine у межах проекту «Англійська мова для університетів», а також рекомендації Cambridge English, International House та інших провідних освітніх інституцій доводять,

що найкращих результатів у вивченні іноземної мови досягають групи до 15 осіб, тоді як максимально ефективними вважаються групи до 10 осіб. Саме така організація забезпечує належний баланс між інтерактивністю, керованістю, інтенсивністю та якістю мовної практики.

Отже, необхідність розподілу навчальних взводів на групи чисельністю 10–15 осіб для вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» визначається комплексом взаємопов'язаних чинників: законодавчих, нормативно-правових, кадрових, методичних, педагогічних і стратегічних. Такий підхід забезпечує відповідність сучасним державним вимогам, сприяє якісному формуванню іншомовної професійної компетентності майбутніх правоохоронців, дозволяє компенсувати освітні втрати, підвищує ефективність освітнього процесу та відповідає національним і міжнародним стандартам мовної освіти.

Враховуючи викладене, доцільним є затвердження на рівні Вченої ради НАВС системної практики розподілу навчальних взводів на групи під час викладання дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» як стратегічно важливого кроку у підготовці конкурентоспроможних, професійно мобільних і мовно компетентних фахівців для системи Національної поліції України.

### Список використаних джерел

1. Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти. 2019. URL.: [on.gov.ua/ua/news/mon-stvorilo-koncepciyu-rozvitku-anglijskoyi-vuniversitetah-u-dodatku-riven-v1-obovyazkova-umova-vstupu-v2-vipuskuvikladannya-profilnih-disciplin-inozemnoyu-ta-movni-skriningi](https://on.gov.ua/ua/news/mon-stvorilo-koncepciyu-rozvitku-anglijskoyi-vuniversitetah-u-dodatku-riven-v1-obovyazkova-umova-vstupu-v2-vipuskuvikladannya-profilnih-disciplin-inozemnoyu-ta-movni-skriningi) pdf (дата звернення: 14.04.2026) )

2. Дорожня карта вдосконалення мовної підготовки у Збройних силах України (на 2021-2025 роки). URL.: [https://www.mil.gov.ua/content/education/doroznya\\_karta\\_2021.pdf](https://www.mil.gov.ua/content/education/doroznya_karta_2021.pdf) (дата звернення: 14.04.2026)

3. Про застосування англійської мови в Україні: Закон України № 3760-IX від 04.06.2024. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-20#Text> (дата звернення: 24.04.2026)

4. Лопатинська, І. С. (2024). Сучасні технології підготовки та підвищення кваліфікації працівників поліції. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*, 1(1), 182–188.

<https://doi.org/10.32366/2709-9261-2021-1-1-182-188> (дата звернення: 20.05.2026)

5. Мамонова О. І., Баланаєва О.В. (2023). Підготовка фахівців системи професійної юридичної освіти в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання. *Правовий часопис Донбасу*. № 3(84), 2023. С. 70-75. <https://ljd.dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/10/4-1.pdf> (дата звернення: 19.05.2026)

**Мартинюк Дарія Олександрівна,**  
головний спеціаліст відділу формування  
політики Міністерства Директорату  
стратегічного планування та європейської  
інтеграції МВС

## **ТЕНДЕНЦІЇ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ІНФОРМУВАННЯ РІЗНИХ ЦІЛЮВИХ ГРУП В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ТЕХНІКО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ**

Запровадження правового режиму воєнного стану вимагає радикальної перебудови загальнодержавної системи комунікації та архітектури інформаційного простору. У кризовий період інформація трансформується у стратегічний ресурс національної безпеки. Від оперативності, точності та доступності відомостей безпосередньо залежить збереження життя громадян, стабільність функціонування об'єктів критичної інфраструктури та загальний рівень суспільно-політичної стійкості держави.

Основним викликом для органів державної влади, військових адміністрацій, засобів масової інформації та інститутів цивільного суспільства стає подолання інформаційного хаосу, нівелювання наслідків ворожих інформаційно-психологічних операцій (ІПСО) та забезпечення гарантованої доставки життєво важливих повідомлень до кінцевого адресата.

Складність реалізації цього завдання зумовлена глибокою соціодемографічною гетерогенністю українського суспільства. Окремі цільові групи володіють суттєво відмінними рівнями цифрової грамотності, технічними можливостями доступу до джерел інформації в умовах руйнування інфраструктури, а також специфічними психологічними особливостями сприйняття стресового контенту.